

La reforma comunicativa progressista, a l'hora de la veritat

Els darrers temps han estat plens d'anuncis de reformes a gran escala en el sistema comunicatiu, per part dels governs *de progrés* de Catalunya i d'Espanya, i les principals empreses del sector han pres posicions aprofitant l'etapa de relativa bonança econòmica, per la recuperació de la despesa publicitària als mitjans, que en el cas de la televisió és francament espectacular. Ara, per fi, ha arribat l'hora de la concreció de les intencions. En aquesta crònica pertoca recensar-los i situar-los en el mapa comunicatiu.

En primer lloc, cal dir que el Govern central està complint gairebé al peu de la lletra el calendari, i ja té molt avançats els projectes de regulació que ha de sotmetre a aprovació parlamentària i a un mínim consens amb el sector. En canvi, a Catalunya, quan semblava que les lleis pendents des del 1999 tiraven endavant, els esculls de sempre i algun altre frenen altre cop el procés, mentre s'engegen d'altres plans transcendents per al sector, com la planificació del pas a la televisió digital terrestre (TDT) o la posada en marxa del Baròmetre Català de la Comunicació. L'estat de les coses al juliol, però, no presuposa que les reformes de l'audiovisual no puguin ensopegar a Madrid en la fase de negociació amb els socis del PSOE i demanin més temps. I, igualment, és possible que al Parlament de Catalunya els grups de govern posin la directa un cop resolt –en el sentit que sigui– el tràngol

Joan Corbella

A Catalunya, és plausible que s'aprovin la Llei General de l'Audiovisual i la que ha de modificar el funcionament i la distribució de poder a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.

de l'Estatut, epicentre actual de la vida política, i per fi vegin la llum les lleis que han de reorganitzar el sector audiovisual.

A Catalunya, és plausible que s'aprovin la Llei General de l'Audiovisual i la que ha de modificar el funcionament i la distribució de poder a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. Potser no exemptes de conflicte, fins al punt que surtin sense el consens que s'ha buscat durant cinc anys i les ha endarrerides perillosament. Perduda l'esperança d'acord entre tots, a finals d'any pot haver-hi la reforma dels mitjans públics seguint els plantejaments del govern, amb concessions puntuals a l'oposició. Posats a fer, però, caldria repensar també alguns dels papers sobre la funció dels mitjans públics i la seva capacitat d'actuar de motor de la indústria catalana, instal·lats ja en la davallada (irremissible?) del sector públic davant de la for-

ça i manca d'escrúpols del sector privat. No totes les idees vigents fins fa poc, i que tots hem cregut sense discussió, s'aguantaran a l'escenari digital que tenim a les portes.

Pel que fa a la Llei General de l'Audiovisual a Catalunya, que els grups polítics han considerat sempre fonamental que s'aprovis abans que la de l'Estat, hi ha el risc evident que arribi tard, i s'hagi de plegar als condicionants que imposi la reforma espanyola en curs. El Pla aprovat pel govern de Madrid és ambiciós i caldrà estar atents a les modificacions del paquet audiovisual, tot i que la necessitat de pactar-lo amb d'altres forces en facilitarà la feina.

Del pla espanyol i la llei de mesures urgents aprovada amb dificultats al parlament de Madrid, s'ha destacat sobretot l'aprovació de crear un nou canal analògic de televisió d'abast estatal i gestió privada, i el propòsit d'adjudicar-ne els propers mesos un bon nombre de digitals, a fi d'estimular el desenvolupament de la TDT, la concreció i millora dels plans per a la transició digital en tots els àmbits televisius, així com també la reforma a fons de RTVE, la modificació dels límits de propietat de la ràdio i la creació d'una autoritat audiovisual. Més desapercebut ha passat l'objectiu de treure la consideració de servei públic a ambdós mitjans, per reduir-lo només als serveis de gestió pública. Per bé que ja ningú es creia que ho fossin, no s'han de menystenir les repercussions regulatòries i administratives que se'n deriven.

Lleis a banda, el Govern de Catalunya ha impulsat algunes iniciatives que s'han d'esmentar. La més espectacular, l'aprovació d'un pla propi per a la TDT, davant de la constatació que la ciutadania no s'interessa pel tema però que per força s'ha de fer. El més destacat, a banda del paper central que es dona a la CCRTV, és l'afany d'avançar la data d'implantació un o dos anys abans que la resta de l'Estat, per obtenir alguns hipotètics avantatges (des de la fe en la seva bondat) per a les empreses catalanes. I alhora, els problemes que s'hauran de resoldre per adaptar la televisió local al nou escenari, tema en el qual la Generalitat està fent realment tot el que pot i més.

Alhora, el Govern ha dut a terme d'altres compromisos anunciats al desembre: ha ampliat les línies d'ajut als mitjans de tot tipus en català; ha decidit atorgar més recursos a l'Agència Catalana de Notícies, que caldrà veure quina acceptació té per part de les empreses periodístiques, i també s'ha compromès de valent amb el Baròmetre d'audiències dels mitjans i indústries culturals. En aquest cas, també caldrà veure com avança el projecte i com es consolida, ja que les empreses comunicatives han deixat ben clar que necessiten una única mesura de les audiències i, previsiblement, l'Estudi General de Mitjans que s'elabora per a tota Espanya voldrà mantenir el seu paper central.

Joan Corbella
és professor del
Departament de
Periodisme i
Comunicació
Audiovisual de la UPF

El darrer estudi d'aquesta institució, el de primavera, ha servit per tranquil·litzar una mica els ànims. Malgrat les crítiques i campanyes de descrèdit, l'audiència de Catalunya Ràdio es manté i la SER no se li apropa pràcticament, malgrat els pronòstics malintencionats. A l'EGM destaca sobretot la consolidació de RAC-1, que creix molt poc però se situa al mig de les altres cadenes espanyoles en el rànquing d'oients.

El Govern ha ampliat les línies d'ajut als mitjans en català; ha atorgat més recursos a l'Agència Catalana de Notícies, i també s'ha compromès de valent amb el Baròmetre d'audiències dels mitjans i indústries culturals.

LES EMPRESSES ES MOUEN

Pel que fa a les empreses catalanes, dues notícies acaparen l'atenció, per damunt de les altres, no menys importants. Una, la compra d'Ona Catalana pel grup Prisa: el Consell de l'Audiovisual de Catalunya hi va donar el vistiplau i el Govern n'autoritza la venda, com no podia ser d'altra manera, si no hi havia alternatives de capital autòcton i el mercat no dona per més. Allà on alguns han vist la llarga mà dels grups hegemònics espanyols no hi ha sinó una mala política radiofònica dels anteriors responsables a Catalunya. I en aquest sentit, caldrà veure què passa amb la proposta d'adquisició de Flaix TV per l'altre gran grup espanyol, Vocento.

La segona notícia, ja veterana, fa referència a les negociacions per a la fusió entre Mediapro i la productora madrilenya Globomedia. És un fet esperat, però sobretot caldrà veure què passa el dia després. No només per la seva capacitat d'aportar al sector televisiu des de Catalunya, sinó també pels nombrosos rumors que apunten a aliances entre Mediapro i Zeta, i potser Godó, per fer-se amb el nou canal de televisió gratuït espanyol.

Aquestes empreses i l'editora d'*El Punt* també són tema d'interès en aquesta crònica. Zeta, perquè després d'un *impasse* sobre el seu futur, ha decidit apostar fort per la televisió a Espanya (si l'aconsegueix) i per la premsa gratuïta. Per això ha entrat al capital de *20 minutos*, de la mateixa manera que el Grup Godó ho ha fet a *Qué*, de la mà de Recoletos, una empresa amb una trajectòria clarament erràtica els darrers temps. La seva entrada a la premsa gratuïta permet entendre que lluny queda la guerra dels editors de pagament contra aquestes publicacions de fa només tres anys.

Perquè els gratuïts constitueixen el fenomen de moda de la premsa arreu del món, com ho testimonien les xifres de l'informe de l'Associació Mundial de Diaris per al 2004, on es reflecteix la davallada imparable de la difusió dels diaris convencionals a tots els països europeus i als Estats Units. En aquest context,

les xifres d'*El Punt*, depassant per un any *l'Avui*, són destacables, després de l'aposta complicada del llençament de l'edició de les comarques de Barcelona.

Quant a les empreses espanyoles, davant de l'allau de canvis en la regulació i les perspectives que s'obren, els moviments s'acceleren. La més gran, Sogecable, aposta per passar el Canal+ a emissió gratuïta, quan el Govern ho permeti malgrat les queixes i amenaces dels altres canals de televisió en obert i dels qui aspiren a tenir-ne un que la gent pugui rebre, alhora que malda per millorar els magres resultats de la seva plataforma Digital+. Ha d'espavilar-se, ja que els seus concurrents per cable tard o d'hora acabaran fent la fusió llargament prevista, Telefónica i altres operadors de telecomunicacions engeguen els seus serveis de televisió per ADSL i, sobretot, una TDT amb molts canals no facilitarà l'abonament per veure molts programes.

Per això també, mentre Antena 3 intenta un i altre cop encertar la programació per augmentar la seva quota de mercat, Telecinco no s'adorm i ja anuncia que vendrà continguts a les noves plataformes televisives i, si cal, als mòbils, i es rumoreja el seu interès per comprar alguna gran productora, com ara Endemol. Això, però, pendent de si Vocento, el segon accionista, no hi amplia la seva presència, ja que també està immers en moviments amb productores, ara que s'ha venut la part a Globomedia.

L'APARADOR INTERNACIONAL

Més enllà de les nostres fronteres hi ha també algunes coses a ressenyar, encara que sigui breument. D'un costat, un dels gegants mundials, Viacom, després d'apuntar-se al carro de les fusions, inicia voluntàriament la separació d'activitats clàssiques i avançades abans no sigui massa tard, com els va passar a Time Warner i a Vivendi. Alhora, però, els moviments de fusió d'empreses de cable segueixen per Europa, després del fiasco enorme que han tingut quasi a tot arreu (sense que hi hagués la TDT encara).

Per una altra part, la Unió Europea ha acabat ac-

La UE ha acabat acceptant els arguments per justificar el finançament de totes les televisions públiques dels països amenaçats per pràctiques contràries a la competència, i posa fi als plets interposats per les privades.

ceptant els arguments per justificar el finançament de totes les televisions públiques dels països amenaçats per pràctiques contràries a la competència, i posa fi als plets interposats per les privades, això sí, obligant a alguns canvis a cada cas. La BBC anglesa, en canvi, té l'enemic a casa, i per poder aprovar el pla dels propers deu anys s'ha vist cominada a introduir més cauteles, entre les quals iniciar la venda de les seves divisions comercials.